

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 7. juli 2006
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-793-0022
Dok.: TTM40022

HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

**Straffelovrådets betænkning nr. 1462/2005
om kriminalisering af generelle opfordringer til selvmord m.v.**

1. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Straffelovrådets betænkning nr. 1462/2005 om kriminalisering af generelle opfordringer til selvmord m.v. har været sendt til høring hos:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Ålborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Retspolitisk Forening, Kriminalpolitisk Forening, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Socialministeriet, Center for Selvmordsforskning, Landsforeningen Sind, Psykiatrifonden, overlæge Merete Nordentoft, Bispebjerg Hospital, Unicef, Red Barnet, Børnerådet og Foreningen for efterladte efter selvmord.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført med kursiv.

2. Generelt

Følgende har anført, at de ingen bemærkninger har til Straffelovrådets konklusion, hvorefter det ikke kan anbefales, at der gennemføres lovændringer med henblik på at kriminalisere generelle opfordringer m.v. til selvmord:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Politidirektøren i København og Advokatrådet.

Dommerfuldmægtigforeningen har ikke fundet at burde fremkomme med en udtalelse.

Rigsadvokaten har indhentet en udtalelse fra de regionale statsadvokater. Statsadvokaterne for København, Sjælland, Aalborg, Viborg og Sønderborg kan alle tilslutte sig Straffelovrådets konklusion. Statsadvokaten for Fyn har ingen bemærkninger til konklusionen.

Rigspolitichefen, Foreningen af Politimestre i Danmark og Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan tilslutte sig Straffelovrådets konklusion, herunder at der fortsat er brug for en bredspektret forebyggende indsats til forebyggelse af selvmordsforsøg og selvmord.

Landsforeningen af beskikkede advokater er enige med Straffelovrådet i, at der ikke er grundlag for lovændringer med henblik på at kriminalisere generelle opfordringer m.v. til selvmord.

Institut for Menneskerettigheder er enig med Straffelovrådet i, at en eventuel kriminalisering af generelle opfordringer til selvmord ville indebære en indskrænkning af ytrings- og informationsfriheden, jf. artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) og grundlovens § 77. Instituttet er endvidere enig med Straffelovrådet i, at artikel 2 i EMRK om retten til liv ikke omfatter en ret til at dø. Staten har dog en pligt til i videst muligt omfang at sikre retten til livet, men i lyset af Straffelovrådets konstatering om, at der ikke er påvist en klar sammenhæng mellem det stigende antal af selvmord blandt unge og generelle opfordringer til selvmord på internettet, har Instituttet ingen bemærkninger i øvrigt til Straffelovrådets konklusion om, at der er bedre måder at forebygge selvmord på.

Dansk Retspolitisk Forening har anført, at foreningen kan tilslutte sig Straffelovrådets anbefaling om ikke at kriminalisere generelle opfordringer til selvmord. Ifølge foreningen vil en kriminalisering af generelle opfordringer til selvmord begrænse ytringsfriheden og den fri meningsudveksling om emnet, uden sandsynlighed for at det vil få en effekt i forhold til målet om at hindre selvmord og selvmordsforsøg. En kriminalisering vil endvidere være uhensigtsmæssigt, da det må være legalt at argumentere for, at det ikke altid bør være et mål at hindre folk i at tage deres eget liv. En kriminalisering vil hindre og tabuisere diskussionen om selvmord og de beslægtede diskussioner om aktiv dødshjælp og eutanasi. Foreningen støtter en fortsættelse af den undersøgende og oplysende indsats mod selvmord. Endeligt opfordrer foreningen til debat om, hvorvidt kriminaliseringen af hjælp til selvmord skal opretholdes, som den i dag er formuleret i straffelovens § 240.

Unicef havde gerne set den signalværdi, der ligger i en kriminalisering af generelle opfordringer til selvmord på linie med børnepornografi på internettet, men Unicef har noteret sig afvejningen af vanskelighederne ved rent juridisk, praktisk og teknisk at kunne håndhæve en kriminalisering, samt hensynet til grundlovens bestemmelse om ytringsfrihed. Unicef tilslutter sig derfor Straffelovrådets konklusion og opfordrer til, at initiativer i forbindelse med udmøntning af satspuljen målrettes særligt sårbare og selvmordstruede børn.

Børnerådet tilslutter sig Straffelovrådets konklusion, og bemærker, at man ikke kan anbefale en kriminalisering af generelle opfordringer til selvmord. Børnerådet anfører, at en kriminalisering også vil kunne ramme gavnlige informationer på internettet. Rådet finder det dybt tragisk og meget beklageligt, hvis hjemmesider om selvmord har ført til, at børn og unge har taget deres eget liv, men støtter konklusionen om at den mest effektive indsats mod selvmord er et bredspektret forebyggende arbejde. Rådet anbefaler, at den igangværende indsats vedligeholdes og styrkes.

Overlæge Merete Nordentoft, Bispebjerg Hospital, har anført, at der bør vedtages en lov, der forbyder offentliggørelse af opfordring til og instruks i selvmord.

Ifølge overlæge Merete Nordentoft er det væsentlige spørgsmål ikke, hvad der er den mest effektive forebyggende metode, men om en kriminalisering af generelle opfordringer til selvmord på

internettet kan bidrage til selvmordsforebyggelsen. Merete Nordentoft finder ikke, at Straffelovrådet har argumenteret overbevisende for, at adgang til selvmordsinstrukser på internettet i Danmark er uden betydning for selvmordshyppigheden blandt unge.

Med hensyn til Straffelovrådets konklusion om, at der ikke ses at være en udvikling i selvmordshyppigheden, der kan sættes i sammenhæng med den øgede brug af internettet, bemærker overlæge Merete Nordentoft, at Straffelovrådet har taget udgangspunkt i den samlede selvmordsforekomst i Danmark. For så vidt angår udviklingen af selvmordshyppighed i gruppen for 15-19-årige unge mænd har der været en klar stigning i selvmord. Merete Nordentoft har anført, at specielt denne gruppe må antages at være eksperter i at bruge internettet, og at de derfor vil være de første, der udnytter mulighederne for at søge information om selvmord på internettet. Det kan ikke på det foreliggende grundlag udelukkes, at der kan være en sammenhæng mellem eksistensen af selvmordsinstrukser på internettet og stigningen i selvmord blandt gruppen af 15-19-årige unge mænd.

Overlæge Merete Nordentoft anfører videre, at valget af selvmordsmetode er et klart modedefænomén. Brugen af forskellige metoder veksler over tid og er blandt andet afhængig af metodernes tilgængelighed og popularitet. Der er grund til at frygte, at selvmordsmetoder, der har vundet indpas i andre lande, vil sprede sig til Danmark via internettet, og at dette kan betyde en stigning i selvmordshyppigheden.

Ifølge overlæge Merete Nordentoft er der ikke tvivl om, at en reduceret tilgængelighed af selvmordsfarlige metoder kan have en afgørende og meget positiv betydning for selvmordshyppigheden. Merete Nordentoft har henvist til faldet i selvmord ved forgiftning fra 1970 til 2000, og har peget på, at det har været særdeles effektivt, at en række farlige stoffer er gjort mindre tilgængelige eller mindre farlige. Hun har endvidere henvist til, at mange selvmordshandlinger er kendetegnet ved en betydelig grad af impulsivitet, og at det derfor er oplagt, at foranstaltninger, som gør en selvmordsmetode vanskeligere tilgængelig, kan have stor betydning.

Overlæge Merete Nordentoft foreslår, at det pålægges danske internetudbydere at blokere adgangen til specifikke hjemmesider, som efter at være blevet meldt til politiet er kendt ulovlige. Der henvises til lovgivningen i Frankrig, Portugal, Norge og Australien.

